

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Interesantă”, „Foaia de glume „Bobirnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi 8 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOL.

Insertiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — Le inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

Insertiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.

== Manuscriptele nu să dau înapoi. ==

La Alba-Iulia!

Pe ziua de 31 Maiu n., un comitet de fruntași români din Alba-Iulia și din ținutul ei, printre cari mulți cărturari din dragii nostri Munți Apuseni, cei coperiți de glorie în istoria luptelor noastre naționale, — au conchemat o mare adunare politică la Alba-Iulia.

După prea îndelungata pauză, ca să nu-i zicem secetă, din viața partidului nostru național, — e pentru noi ca un vînt de învioreare ce suflă din culele Munților Apuseni spre șesul Murășului, chemînd, șuerător, la viață, la mișcare, la lucrare, poporul român, cel ce nu e dornic de stări amorțite, reci.

Să curgă pe 31 Maiu riuri cît mai vii de popor, spre cetatea lui Mihai Viteazul, spre Alba-Iulia, cea care a fost pe o clipă capitala orașul cu scaun domnesc, al unei mari Domnii românești, — și să spună acolo lumii și țării, că Românii Ardeleni, ca și frații lor Bănățeni și Ungureni, sunt mai mult ca ori și cînd știutori de însemnătatea lor pe acest pămînt, pe care îl locuiesc de două mii de ani!, — și că ei doresc să li-se deie puțința liberei dezvoltări, pe care duhul vremilor o cere și dreptatea cea dumnezească, — căreia prea se împotrivesc dreptatea cea cu pînteni dela Budapesta.

Să ceară poporul nostru acolo dela conducători, printre altele, diriguirea politicii noastre după vechiul tip bărbătesc din trecut, cel care nu cunoaște firguell și trăgăneli ce nouă nu ne aduc nici un bine.

E pusă la cale și organizarea, rînduirea, partidului național, după forme nouă, mai cu temei, mai cu putere în vinele ei, — avînd să cuprindă și să pună în mișcare ținutul întreg, până departe.

Să ceară poporul nostru adunat acolo, ca această rînduire în trup viu și mișcător să se prefacă, și să nu rămînă numai o formalitate de care își uită lumea a doua zi.

Viață, lumină, bărbăție, să se pună în toate!

Sfat mare național e la 31 Maiu în Alba-Iulia. Să alergăm cu miile la el, ascultînd sfaturile conducătorilor nostri inimoși, dar să le arătăm cari sunt și simțemintele noastre ale obștei mari: simțăminte cari cer o lucrare cît mai viuă și mai bărbătească, singura vrednică de noi!

Țarul Rusiei face vizită Regelui României.

Un fapt de uriașă însemnătate politică.

Numai la 1876, în ajunul războiului cu Turcii, Țarul Rusiei a mai mers în România!

Sfirșitul săptămîinii trecute a adus la București o veste de cea mai mare greutate: că Țarul Rusiei va cerceta pe Regele Carol al României, încă în luna viitoare, Iunie.

La început lumea nu voia să prea dea crezămînt acestui lucru, căci de cînd e România unită într'un singur stat, numai odată Țării au mai dat vecinei lor atîta luare aminte, ca să se hotărască a cerceta pe Domnitorul ei, pe pămîntul ei. Incolo, în timpuri de pace și liniște, a vizitat Țarul pe Regele Angliei; s'a întîlnit, cel puțin pe mare, cu Impăratul Germaniei; a întors vizita Președintelui Republicii Franceze, — a mers adecă oarecum dela egal la egal, Domnitorul unui mare stat, la Domnitorul altui mare stat, — față de țări mai mici, ca România, a găsit alt chip de a-i arăta față pretinească, dar o noarea de-a merge chiar capul seu încoronat, Puternicul Țar, Domnul alor 170 de milioane de oameni, la Domnul alor 7 milioane, — încă n'a făcut'o.

Numai la 1876, în ajunul războiului cu Turcii, Țarul de pe atunci a mers în persoană la București și a cercetat pe Domnul Țării (tot M. S. Carol I.), avînd a se înțelege asupra rînduirii războiului!...

De-aceea, lumea a stat o zi în nedumerire, dar a doua zi a venit întărirea veștii din parte rusească: Insuși ministrul treburilor din afară ale Impărăției rusești, vorbind în duma (dieta) Rusiei, a spus că da, Țarul, după ce a primit de curînd vizita Familiei Princiare române la Pe-

tersburg, va veni acum dela Livadia, unde petrece vara, peste Marea-Neagră, la țărmul României, la Constanța, și își va da întîlnire cu Regele Carol al României.

Familia regală română, Regele, Regina și Principii, îi vor ieși în cale în largul Mării, pe iachtul regal român, așa întîmpinînd pe înaltul oaspe, care va sta apoi în Constanța o zi deplin, — în un pavilion nou, acum dat în lucrare, anume pentru acest stop.

Lumea ține că această vizită vrea să fie numai o întoarcere a vizitei ce au făcut'o Principii Români la Curtea Țarului. — Mai nou înse se scrie, că la întrevedere celor doi Domnitori, vor fi de față și ministrii lor de externe (pentru treburile mari din afară ale Țărilor). — Iar asta înseamnă, că vizita lor are un temei mai greu decît o simplă vizită dela Domnitor la Domnitor! E semn vădit, că acolo se dezbate și planuri politice mari, pentru cari nici Domnitorii nu vor să iee singuri răspunderea, ci și-o împart cu ministrii lor de externe.

În același timp să ține, că această întrevedere e un semn bun pentru căsătoria plănuită între Prințul Carol al României și fiica Țarului, Olga.

Ori una ori alta din aceste două ar fi ținta venirii Țarului în România, — această vizită e de cea mai mare însemnătate, — de atîta însemnătate, cum încă vizită de domnitor, doar n'a mai fost pentru Țara-Românească, ba pentru întreg neamul românesc!

Căci ea arată viu, că Țara Românească nu mai e socotită drept o cenușotcă printre cele popoare mari ale Europei, — ci o țară a cărei pretinie și-o doresc sieși, chiar și Impărății uriașe ca Rusia.

*

— În același timp se țin în desbaterea mare a foilor și a lumii ce face politică, două știri nu de mică însemnătate:

1. Una e, că contele Czernin, ambasadorul Austro Ungariei la București, cel care, după cum se știe, a fost, trimis în toamna trecută, anume la București, cu însărcinarea, să facă tot ce poate, a întoarce iarăși bunăvoința României spre Austroungaria, și a o îndupleca să se țină și în viitor grăbiș de politica „triplei-alianțe”, ierîndu-i necredința pe care și-o dovedî în vara trecută, cînd cu sprijinirea Bulgariei contra României.

Și azi se spune, că contele Czernin — va pleca dela București, după ce s'a încredințat cu virf și îndesat, că chemarea ce i s'a dat, — n'o mai poate împlini. E aproape peste puțință a face pe Români să uite pasul de necredință al vecinei, lîngă care au stat 35 de ani cu gînd curat...

2. Iar mai nou, la sfirșitul săptămîinii trecute, s'a vorbit mult de faptul, că contele Pallavicini, ambasadorul austro-ungar dela Constantinopol, a venit pe neașteptate la București, și a stat pe-aici mai multe zile, fiind primit și la palat.

Și lumea ține a ști, că și acest stilp al diplomației austro ungare, de aceea a venit la București, căci dorea să deie, de poate și pe cît poate, mână de ajutor sojului seu Czernin, în cîrpirea bunului nume al Austroungariei în cercurile politice române.

Dar s'a întors și el fără a se putea mîndri cu vre-o ispravă.

Indată după asta sosi știrea că Țarul Rusiei va veni la București, — și de asta toată lumea se bucură în capitala română, ba în toată Țara, — semn că aceea ce politica rusească pune în vedere politicii românești, e primit cu bine, cu nădejde de a prinde.

Cît de multe poji înțelege din aceste fapte mari politice ce se

petrec în jurul Țării Românești, ba putem zice mai drept, în jurul neamului românesc, cel tot mai mult prețuit în lumea mare!

Unele altele.

Federația cluburilor de sport.

Adunarea generală de constituire, la Orăștie.

Di Colonel de Herbay a pus la cale formarea unei Federații de sport și gimnastică a tuturor cluburilor sportive și institutelor românești din Ungaria. În acest scop a conchemat pe 31 l. c. la Orăștie, un număr mare de bărbați inimoși, la o consfătuire.

Avem nădejde că propunerea dlui Colonel va fi primită cu aceeași însuflețire, cu care dsa urmărește și sprijinește azi noua mișcare românească.

Suntem mândri că: „Federația rom. de sport și grmnastică” în orașul nostru își ține prima sa adunare.

Ordinea de zi, este următoarea:

1. Alegerea președintelui adhoc.
2. Conferința dlui Colonel cav. de Herbay asupra necesității și rostului unei Federațiuni.
3. Desbaterea și hotărârea înființării Federației.
4. Depunerea proiectelor statutelor și votarea acestora.
5. Alegerea comisiei de candidare.
6. Alegerea comitetului.
7. Primirea membrilor noi.
8. Eventuale propuneri și interpe-lări.
9. Inchiderea Adunării gen.

Cînd vestim toate acestea (vezi și art. de pe pag. 4), salutînd cu drag și cu însuflețire cluburile sportive românești în orașul nostru, — rugăm cu o cale de nou pe toți Români din loc și jur, a face tot ce le stă în putință, ca pe Duminecă după prînz să se afle în Orăștie cît mai mulți, din loc și din comunele vecine, să privească vrednicele producțiuni!

Fie bineveniți în mijlocul nostru voinicii tineri!

Episcopul Dr. Vasile Hossu în Delegațiuni.

La desbaterea bugetului în delegațiuni, episcopul român Vasile Hossu a ținut un lung discurs, în care răspunzînd la vorbirea conțelului Mihail Károlyi, respinge învinuirile aduse de acesta Românilor. Laudă ținuta guvernului, care în timpul din urmă a îmbunătățit întru cîtva soarta naționalităților. Spune că nici un român nu este împotriva întregității Statului ungar, dar cu drept cuvînt luptă contra ideii Statului național maghiar. Eu, zice episcopul, împreună cu ceilalți episcopi, îmi dau silința să pregătesc calea înțelegerii și mă rog să mă urmeze toți confrății.

Este o mare greșală și o batjocură, cînd, vorbindu-se de naționalități, se vorbește de popoare străine, căci nu suntem streini pe pămîntul acesta, ci suntem popoare nemaghiare, dar nu streine!

Iancovici, ministrul școalelor, răspunzînd, spune că vorbirea prelatului român este cea mai bună dovadă, că guvernul își împlineste și își va împlini promisiunile făcute naționalităților.

Da, numai cît nu se prea cunosc acele promisiuni, și împlinirea lor nu se prea vede. Vorbe goale din gura ministrilor, da, am auzit noi destule, de ni s'a strepezit sufletul de ele. Crede Jankovici, că făgăduințele cele mai proaspete ale lui Tisza, nu sunt și aceste numai vorbe goale?

„Viitorul“...

Banca românească „Viitorul” din Ocna Sibiiului, ne a trimis zilele astea 36 cor. ca să trimitem foile noastre la 6 adrese, anume la cinci țărani români din Ocna, în scop de a-i împretini cu celitul de foi potrivite lor, și 1 ex. la adresa institutului. Cei 5 Români dăruiți de institutul cu foile noastre dela 1 Maiu pînă la sfîrșitul anului, sunt: Lazar Sădean, Nicolae Petru, Simion Voina, Nicolae Dia Lucă și Ioan L. Soima. Deocamdată acestora li se dăruiesc foile. La anul poate altora.

Așa cu adevărat banca „Viitorul” pregătește cu înțelepciune și clădește la viitorul neamului nostru în acele părți...

Steag românesc, pe catedrala dela Blaj, — de 10 Maiu

În dimineața zilei de 10 Maiu (marea sărbătoare națională a României) pe un turn al bisericii catedrale din Blaj, filfăia un puternic steag tricolor românesc. Nu s'a putut află cine l'a pus. Dar, vădit, l'a pus ca semn, că și aici la noi sunt inimi, cari bat la fel de vesele în ziua de 10 Maiu, la praznicul național al fraților din regatul liber.

Lume multă se adunase în piața dinaintea catedralei și își desfătă ochii în privirea frumosului steag tricolor. Îndată însă ce au simțit gendarmii, au venit și au luat jos steagul și l'au dus la — arest! Dar nu l'au dus în chip pacinic, ci aruncîndu-sa în chip sălbatic asupra lumii pacinice și nearmate, ba arestînd pe un student și prigonind pe mulți oameni chiar și prin curțile lor! Doi husari ce se aflau din întâmplare în Blaj, în treburi de-ale cailor lor, — s'au luat și ei, cu dela sine putere, să sară asupra publicului și să-l risipească!

S'a făcut arătare asupra nesocotitelor husari, ca și contra gendarmilor volnici, cari au atacat pe oamenii pacinici.

Despre acest steag se vorbește azi foarte mult și prin foile maghiare. Ele o iau ca o demonstrație pentru România, — deși dacă ar cerceta mai de-aproape lucrul, ar află doar numai de firesc, ca să ne bucurăm și noi de praznicul mare al fraților liberi, — ori că o arătăm aceasta și prin punere de steaguri, ori nu! Cel ce a pus steagul a fost un suflet mai viu, mai neastîmpărat, și a vrut poate să le facă și un pic de lucru gendarmilor, — dar încolo și fără arborare de steaguri, doar toate inimile române se bucură și la noi de zece Maiu!

10 Maiu, la București.

Sfințirea alor 40 de steaguri nou pentru 40 regimente nou.

Marea iubire și stimă a obștei pentru armată în România.

Zece Maiu e mare sărbătoare națională în România, întru pomenirea unor mari fapte istorice: În zi de zece Maiu (1878) s'a proclamat Țara cu totul liberă de sub legăturile cu Turcia, și în zi de zece Maiu s'a înălțat la rang de Regat (din Principat, voivodat, ce era) și și a încoronat pe cel dintii Rege al seu, pe M. Sa Regele Carol I.

Ziua aceasta se sărbează cu frumoasă paradă în toată Țara, dar cu strălucire fără păreche, la București. Aleargă pentru zece Maiu la București mii și mii de fruntași din toată țara, ba și din țările vecine, așa că sunt pline hotelurile și cuartirurile libere, de oaspeți, de nu mai găsești un loc. Dar și face să fii pe acea zi în București. Tot orașul, îndeosebi însă inima lui, Calea-Victoriei și împrejurimile Palatului-Regal, sunt admirabil împodobite cu steaguri naționale, cu lămpioane și cu daperii, încît numai înoată în strălucire!

De data asta zece Maiu a fost prăznuit în chip mai mare și ca altădată. Una pentrucă e întiul zece Maiu decînd Țara își lărgi hotarele, — a doua pentrucă de acest zece Maiu Maestatea Sa Regele Carol I. a dorit să fie legată pomenirea unor noue fapte mărețe, ca:

Fundațiunea Carol I.

Deschiderea și darea în folosință a Fundațiunii Universitare Carol I., un foarte frumos palat, zidit chiar în fața Palatului Regal, peste piață, în care e așezată o prea bogată și aleasă bibliotecă (șir de nenumărate cărți de tot felul puse în dulapuri anume), pe sama tinerimii universitare (dela cele mai înalte școli). Prin aceasta M. S. Regele Carol a dat o nouă și strălucită probă de iubire față de tinerimea aleasă a Țării, a cărei desăvîrșire în științe o dorește cu inimă mare și îi pune în acest scop la îndemină un puternic mijloc de luminare: bogata bibliotecă, așezată și rînduită în un palat strălucit, care-l va pomeni în veci. În preziua de 10 Maiu v. (Vineri 9 Maiu v.) s'a făcut darea în chip sărbătoresc a palatului și bibliotecii, în samă scopului seu, în fața a tot ce Țara are mai ales: Archie-rei și Miniștri și lume mare. M. S. Regele Carol a rostit o vorbire luminată și înțeleaptă în fața lumii adunate la sărbarea inaugurării acesteia.

Sfințirea nouelor drapele.

Dela inaugurarea Fundațiunii, M. S. Regele a trecut la altă prăznuire foarte însemnată: la sfințirea alor 40 de drapele (steaguri) nou, pentru 40 de Regimente de armată, nou formate! — Ro-

mânia are adecă așa de mulți soldați de rezervă, instruați, pregătiți, încît nu-i poate cuprinde pe toți în cadrele (marginile) regimentelor cîte le are țara. Și anul trecut, spun cei cunoscători de lucruri, în Țară se aflau peste 160.000 de oameni buni soldați, cari n'au putut fi primiți la mobilizarea armatei Țării, fiindcă nu mai era loc pentru ei sub steagurile Țării, — fiind dat numărul ciți au să între sub un steag și în timp de războiu.

Acum M. S. Regele și conducerea armatei și miniștri Țării, au format cadre nou, numind comandanți și conducători la încă 40 de Regimente, infanterie, călărași și tunari, cari se cuprindă pe toți cari pîn'aci și dacă voiau, nu puteau merge la luptă pentru Țară, că nu mai era loc și pentru ei sub steagurile Țării.

Sfințirea steagurilor nouă pentru aceste trupe nou rînduite, prin cari armata Țării a crescut în chip însemnat, — s'a făcut tot de zece Maiu a anului de față. Metropolitul Primat al Țării, încunjurat de înaltul cler, a mers la Palatul-Regal și acolo a făcut sfințirea drapelelor, cari apoi au fost predate, în fața Regelui, în samă comandanților lor și purtătorilor de drapel a fiecărui nou regiment, — apoi au fost scoase din Palat și conduse, cu muzică și cu armată, la arsenalul armatei, pînă mine, cînd vor fi scoase la parada de 10 Maiu.

Cînd compania de onoare a ieșit cu cele 40 de drapele, foarte frumoase, cu mult gust lucrate, nu prea mari, ci ușoare și drăguțe, strălucind în tricolorul național, și a trecut cu ele filfăite în vînt, — a fost ceva minunat pentru ochiul și sufletul românesc: un mic codru de steaguri, tot două cu două, să legăna răpitor, pe sunetul voios și înălțător al muzicei, abia străbătînd prin marea de lume ce umplea Calea-Victoriei, sorbindu le din ochi și salutîndu le cu pălăriile ridicate, cînd trec prin dreptul lor! — A fost o arătare de neuitat pentru cei-ce au avut norocul a putea vedea această defilare a drapelelor nouă, vestiitoare de puternica mărire a armatei române.

Parada de 10 Maiu.

În ziua de 10 Maiu apoi, a urmat desfășurarea însăși paradei pregătite pentru această prăznuire. Pîn'aci parada militară, marea defilare a armatei, se făcea pe Bulvardul Universității în fața staturii lui Mihai-Viteazul, dar acest loc se dovedise de mult prea strîmt, și de aceea astan s'a arangeat totul afară la „Șosea”, la loc mai larg, mai cuprinzător. S'au făcut acolo tribune pentru peste zece mii de persoane, și acelea nu s'au ajuns nici pentru a zecea parte a lumii ce dorea să aibă loc în tribune, ca să privească defilarea. Lumea să răvărsase poțop în toată Calea-Victoriei și în străzile ce bat în ea. Casele erau pline pe tot dru-

mul, pălanurile (pe unde se găseau), aveau acum streșine vii de tineri, iar arborii din apropiere, încărcăți și ei de oameni! După-ce Regele și Curtea și generalii și armata au fost întâi la biserica Metropoliei unde s'a făcut slujba dumnezeiască, la orele 11 $\frac{1}{2}$, Familia Regală, a venit să iee loc în tribuna regală, așteptând sosirea armatei și defilarea. Cortegiul în mijlocul căruia venea Regele, era format așa: nainte mergea un escadron de călăreți din regimentul de escortă, în mare paradă; după el trăsura prefectului poliției, apoi trăsura regală trasă de 4 cai, în care luase loc M. S. Regele și Regina, în a doua trăsură Principele Ferdinand moștenitorul de tron, cu un Principe german ce era oaspe al Curții, Waldek Pymont, în a treia trăsură Principesa Maria, Principele Carol și Principesa Mărioara, — apoi o strălucită ceată de Generali și ofițeri înalți, după cari veneau ambasadorii statelor streine cu peptul coperit de insignia (semnul) lor de ambasadori, încît par'că ar purta o jiletcă țesută din fire de aur greu și de argint, și cu pălăriile lor cu colțuri nainte și îndărăt.

Trecerea Regelui și Reginei și a Familiei Prințiare, e salutată de marea de lume îngrămădită în strade, cu urale însuflețite! Familia Regală ajunge la tribuna Regală, ia loc în ea împreună cu Principii, număroși ambasadori și miniștri. Tribunele sunt pline îndesat până la cel din urmă loc. În tribune se aflau și excursionistele dela Sibiu: vre-o 30 de eleve ale școlii civile de fete a Asociațiunii, cu dl director, dsoara directoare și câțiva profesori, duși anume să vadă 10 Maiu la București. Până lumea să riaduește, Regele încalecă pe un mândru cal și așa așteaptă să primească defilarea armatei.

În acest timp armata s'a rînduit, departe în strade, pentru defilare. Pentru ca defilarea să meargă cît mai repede, nu s'a pus soldații 4 cu 4, ci cite 10 într'un șir, cai cite 6 alătura și tunurile câte două alătura. Totuși defilarea întregii armate pe dinaintea marelui ei Căpitan, a durat cinci sferturi de oră! Eră o priveștițe măreață! În fruntea cortegiului mergea călare general Cottescu, comandantul corpului 2 de armată, și statul major, călare. Au venit apoi muzicele în fruntea trupelor pedestre. După muzică îndată, în companie mare: ofițerii fără trupe și de rezervă, în plină paradă; apoi strălucitul codru al celor 40 drapele nou sfințite ieri, purtate de gardele lor, viu fâlfâind în soare și înveselind privirile lumii care le salută cu însuflețire! Urmează trupele pedestre, râu nesfîrșit, cu colonelii, maiorii și căpitanii lor, citeva regimente de infanterie și batalioane de vînători. După ele aeroplanelle (mașinile de sburat).

— Iacă și cavaleria! Aceasta aduce o priveștițe deosebit plăcută. În fruntea regimentului său de roșiori, vine călare Principesa

Maria, în uniformă de colonel (Oberst). Călărește șezând pe partea stîngă și purtînd pe cap chipiul ofițeresc. Ea e salutată cu vii urale pe tot drumul de lumea de privitori. Generalul Bogdan, cel care a prins brigada bulgară la Ferdinandovo, e în fruntea convoiului de Călăreți, ca comandant al Cavaleriei. În aripa dreaptă a celui dintîi escadron vine Principele Carol, primit cu mare însuflețire de lumea privitoare! Să scurg în trap vioiu escadron după escadron, trupe foarte frumoase și cu jînută vitează.

După cavalerie, iacă voinicii tunari! Cîte 6 cai la un tun și tot 2 tunuri alătura, zguduind pămîntul sub greutatea lor! Îndeosebi sunt impunătoare noile tunuri grele, scurte și groase, obuziere (aruncătoare de gloanțe ce se sparg în aer improșcînd jos mii de gloanțe mărunte ducătoare de moarte!)

Mărețul convoiu îl încheie alt escadron de călăreți din escorta regală.

După-ce s'a sfîrșit defilarea, trupele s'au întors pe alte străzi în oraș și spre casarmele lor, iar pe același drum s'a întors Familia Regală, cu escadronul de escortă în frunte și cu unul în urmă, de închidere a cortegiului.

După ce și au trecut toate pe dinaintea ochilor, frumoase ca în povești, își părea că nici n'a fost aievea, ci totul o părere, un vis negrăit de frumos...

— Seara orașul a fost splendid iluminat și lumea s'a îngrămădit în Calea Victoriei și stradele vecine, prin cari se oprise ori-ce trecere de trăsuri sau automobile, — numai o trăsura dela Palat a trecut prin marea veselă ce se plimba în stradă, — era Principesa Maria cu Principesa Mărioara și Principele Nicolae, ieșiți la plimbare în mijlocul lumii. Au fost primiți cu urale însuflețite de mulțime.

Așa se sârbează în România ziua de 10 Maiu, cea aducătoare aminte de multe și mari fapte din istoria înfloritorului Regat.

Odinioară și-acum.

— Bucureștii la 1876 și la 1914. —

Faptul că Țarul rusesc s'a hotărît a cerceta pe Regele României în Țara lui. — ne aduce aminte de ceealaltă vizită ce a mai făcut-o moșul Țarului de acum, Alexandru II.

Eră în ajunul războiului dela 1877. România avea de zece ani Domn pe Carol I. Rusia voia să treacă prin România, pe aci avînd calea cea mai scurtă și mai bună. — Ca să poată cîștiga România pentru planul seu, de a-i da drum deschis și a-i fi chiar partinitoare, Țarul dorea să se vadă în persoană cu Domnul României, Carol.

În acest scop și a înștiințat la București venirea pentru a cerceta

pe Domnul Țării, — dar cunoscînd el România ca un stat cu miliție puțină și cam slăbuță, — și-a arătat dorința de a veni gardat (încungiuat, păzit) de o trupă proprie, de Cazaci.

Deși România nu avea încă o armată puternică și de tot modern întreținută, — totuși răspunsul ce i-s'a dat dela București a fost: „Asta la nici o împlinire! În fruntea unei trupe de Cazaci ori încungiuat de ea, nu poți veni în țara noastră liberă, decît cu sabia trasă. Altfel nu!”

S'a mirat Țarul de acest răspuns, dar n'avea ce face. N'avea el încredere în milițienii micului regat român, și, nu de frica Românilor, cît de a anarhiștilor din țara sa proprie, — s'ar fi simțit mai asigurat între Cazacii sei. — Dar dacă a văzut că asta ar supăra mîndria micii țări vecine, — s'a lăsat în știrea ei!

Cînd a sosit în București, — Bucureștii despre care spunea de curînd Regele Carol, că erau și în stradele cele mai de frunte, ca și Calea-Victoriei, numai șiruri de palane, — la poarta palatului Regal a văzut tot oameni din așa zisa „gardă națională”, adecă cetățeni în hainele lor, unii cu cămașa scoasă, cum le era portul, — doar că aveau cite o pușcă pe umăr și un chiپی de soldat. — Țarul a întreat: — „Da ăștia ce s! — „Sunt gardă națională, Maestate, paznicii Țării și a palatului Domnesc...”

Țarul s'a uitat de sus și par'că reținîndu-și un zîmbet luător peste picior.

Astăzi? Cine ar putea recunoaște Bucureștii de odinioară și modesta lui gardă de palat și casuliile din jur? E deosebire ca dela pitic la uriaș! Azi armata română e mai frumoasă și mai sprintenă ca a puternicelor sale vecine! Palatele din fața palatului regal și încolo alitea în oraș, se trag în degete cu palatele din Petersburg și de aiurea! Armata română e mai îngrijită și mai strălucitoare ca mai toate cele vecine! Azi e o mîndrie a arăta împăratului și streinilor armata aceasta românească și palatele Bucureștilor și poporațiunea, locuitorii..

Așa îmi vorbea cu fală, în ziua de după sîrbările de zece Maiu, un prea venerat bătrîn din București, om sus pus, din generația bunilor nostri bătrîni, plin de idei și planuri naționale înalte și nobile!

Venirea Țarului în România nu i mai umple de griji ori de sfială, că n'ar afla aci tot ce se recere unei curți înalte împărătești, — ci îl așteaptă cu plăcere, ca să vadă el cu ochii, ce mult s'a ridicat și a înflorit regatul vecin, ce orașe moderne are și ce armată, ce te răpește prin înfățișarea ei!

Tisza amenință!

— Din Delegațiuni. —

Andrássy și Tisza despre „pacea” cu României — și „prietinina” României.

În ședința de Marți a delegațiunilor, contete Andrássy a spus următoarele despre „pactul” lui Tisza, în legătură cu jînuta pe care de un timp încoaci o arată România, față de Ungaria:

Să fim prietini prietinelor și dușmani dușmanilor nostri, dar să gri-

jim că ne trezim jos, șezînd pe două scaune. Doar prietini adevărați nu avem, dușmani adevărați însă, avem destui. Prietinia cu România a pierdut din putere și în locul ei, până în zi de azi, n'aveam pe nimenea. Ce e pricina că României s'au înstreinat de noi? După părerea mea nu e altceva decît politica noastră în afară, din care România a putut se vadă că noi cît pe ascuns cît pe față dorim întărirea Bulgariei. Apoi nici politica noastră de acasă nu e bună. N'ar trebui să facem un pas, din care România s'ar putea încredința, că numai pentru cîștigarea prietiniei ei s'a făcut. Alăta trebuie făcut, cît e neîncunjurat de lipsă și ori-ce amestec din afară în trebile noastre, trebuie respins. Dacă noi facem îngăduințe Românilor, pentru că puterile din tripla alianță ne silesc la aceasta, ca prin asta să cîștigăm prietinia României, atunci mîndria și vaza României crește, iar cererile Românilor vor fi tot mai mari! De aceea jîn eu de mare greșală, că Tisza s'a lîrguit cu partidul național Român. Toată lumea știa că Tisza numai de aceea pactează cu românii, ca să i facă pe plac României, de dragul prietiniei ei. Între astfel de împrejurări, nu i mirare că Tisza n'a putut ajunge la nici un rezultat cu pertractările lui și că în primul rînd chiar românii au fost acela cari s'au încredințat pe deplin că numai de frică și siliți ne-am apropiat de ei, conștii de slăbiciunea noastră.

Ministrul-președinte Tisza răspunde îndată lui Andrássy. Spune că el din convingere a stat de vorbă cu Românii, nesilit de nimenea, doar pertractările s'au început încă pe vremea cînd el nu era ministru. Jînta mea a fost — zice Tisza — să fac pe cei ce conduc azi politica naționalistă română, ca să șteargă din programul partidului, cererile lor naționaliste. Asta mi-a fost scopul și nu acela, ca să mă împac cu politica naționalistă. E adevărat, scopul nu mi-l'am ajuns, sunt însă convins, că chiar din punctul de vedere al celor mai șovinisti români, singur calea pe care eu am apucat e bună și ducătoare la scop. Doar tocmai și punctul de vedere românesc cel mai șovinist cere, ca românii din Ungaria să fie înghițiți pe de-a întregul de națiunea maghiară. (Auzi, auzi! Oare cum? N. R.) Jînta la care ajungem pe cale pacinică dacă domni ăștia (partidul național) își schimbau programul, de va fi lipsă, trebuie să o ajungem prin luptă cu ei! — Nu vreau să știu de o împăcare cu aceia, cari sunt cu trup cu suflet împotriva ideii de stat național maghiar!”

Astfel a glăsuț Tisza despre împăcarea cu Românii. Ce sincer e, nu-i așa? Ii mulțumim și îi vom fi recunoscători pentru bunăvoința ca care ne descopere nobilii săi gîrgăuni. O, să nu creadă Tisza că României s'ar fi îndoit și numai pe o clipă de „bunele sale intențiuni”. Chiar de aceea a fost respinsă „pacea”.

Dar nu vă temeți, de ne jîne Dzeu, vom mai auzi noi pe Tisza cîntînd din cimpoi la ușa partidului național. Ne va fi de învîj să i mai deschidem ușa și să i poftim în casă.

Kossuth Ferenc

a murit.

Fiul lui Kossuth Lajos, căpetenia, — cu numele, — a „bravilor“ koșutiști din zilele noastre, după lungi și grele suferințe, a răposat.

Kossuth Ferenc venise în Ungaria ca inginer și Ungurii legind cele mai mari nădejdi de numele „Kossuth“, îndată îl și aleseră de președinte al partidului independent. Nu s'au prea pricopsit însă cu el, căci, după cum recunosc ei înșiși, Kossuth Ferenc a fost un om simplu, fără calități extraordinare, om cult de altfel, dar care la politică n'a avut pricepere. N'a fost o minte ageră, creatoare, ci mai mult un om care primește ideile altora de bune și se lasă ușor influențat de ori-cine.

Kossuth Ferenc ajunsese chiar ministru, pe timpul coaliției, dar e de obște cunoscut, că afacerile lui ministeriale le isprăveau alții. El era o păpușe, iar adevăratul ministru era Szierényi, — care și în dietă totdeauna el da răspunsurile în locul lui Kossuth.

Pe Kossuth Ferenc l'a făcut mare numele tatălui său. Țsta e singurul merit, pentru care îl deplinge azi națiunea maghiară.

Sportiștii români la ORĂȘTIE

Secția Orăștie a „Asociațiunii“, a adresat, cu data de 24 Maiu a. c., următorul APEL (chemare) către Români din acest ținut:

Clubul Sportiv Ardelean din Cluj aranjază, cu concursul societăților de sport „Gloria“ din Arad și „Petru Maior“ din Budapesta,

întiul concurs sportiv românesc, (football, scrimă, trintă și gimnastică la aparate).

Concursul va avea loc în Orăștie, pe locul zis „În prund“ (piața târgului de vite), în 31 Maiu n., la 3 ore p. m.

În decursul concursului cîntă muzica militară.

La caz de timp neprielnic, întrecerea se va ținea în sala mare a Hotelului „Central“.

Prețurile: Locul I. 4 cor. Locul II. 3 cor. Loc de stat 1 coroană. Studenții, soldații și țărani, solvesc pentru locul de stat 50 fileri.

Program amănunțit se va împărți la cassă.

Sara petrecere cu joc în sala Hotelului „Central“. Inceputul la 9 ore. Prețul de intrare: de persoană 2 coroane, de familie 4 coroane.

Bilete se capătă în „Librăria S. Bornemisa“ și la casa sărbătorilor.

..

Comunicîndu vă acestea, apelăm la sprijinul Dvoastră și Vă rugăm să faceți cea mai lăjită pro-

Nu știu oamenii nostri ceti?

Am arătat în numerii trecuți ai foii „Libertatea“, ce batjocură s'a făcut cu Românii nostri la *Geoagiul-de-jos* și la *Ilia*, unde au fost respinși cu regementu de cătră comisile de examinare, că n'ar fi știind scrie și ceti! Un astfel de „neștiutor“, „buctat la examen“, ne trimite scrisoarea de mai jos, pe care o dăm în tipar, fotografată de pe slova cinstului Român, ca se vadă lumea și să se mire pe ce oameni i-a declarat comisia dela Geoagiu, ca „neștiutori“ de carte. Iacă-i scrisoarea:

Onorată recolta,

*Cată eu Ion Luca Din Renget am
Fost astăzi la comisie De scris cetit
în Geoagiu. După părerea mea eu Știu
Destul De bine să cetesc și să scriu
În limba noastră romînă cașă dor
Comisia de isamen nu mă recunoște că
Știu. Iare mă mir că în comisia aceasta nu
este nici un învățator de romîn care să esom-
nese cum să cade, ci sunt non numai
Străini salgă biroul Borceașen în vîntă-
toru dela scala ungurească Din Geoagiu cu nume
le - Tabian și în scitoru Dela pretura. Domni
aceștia nu fac esamen De primire, ci isamen
De respingere, căci Din rite za inai abea
Trimesc 2-3. Scris am eu mîna mea
Renget 18. maiu 1914.*

pagandă pentru participarea unui public cit se poate de număros.

La concurs vor lua parte peste 60 de persoane, aranjînd chiar la noi, pentru prima dată, astfel de întreceri cu totul noi la noi Românii.

Ni se impune deci datorința morală a ne da silința pentru reușita cit mai frumoasă a sărbătorilor acestora.

Cu stimă:

Biroul Asociațiunii
Orăștie:

Dr. Aurel Vlad, Dr. Rom. Boca,
președinte. secretar.

Congresul uniunii femeilor.

— Convocare. —

Uniunea femeilor române din Ungaria convoacă, în sensul statutelor, *Congresul Reuniunilor de femei române asociate*, ce se va

ține în zilele de 8 și 9 Iunie st. n. (la sărbătorile Rosaliilor) cu următoarea Ordine de zi:

Ședința primă a Congresului, Luni 8 Iunie n.

1. Cuvînt de deschidere de președinta Uniunii. 2. Constituire Reuniunilor membre cu delegatele lor. 3. Raportul anual și al diferitelor Reuniuni. 4. Raportul socotelor. 5. Propunerile Comitetului. 6. Alegere comisiunii de cenzurare. 7. Discursul d-nului profesor Dr. Nicolae Bălan, cu subiect religios.

Ședința a doua, Marți 9 Iunie:

1. Discursul d-șoarei directoare Veturia Greavu despre: „Educațiunea sistematică în gospodărie și industrie casnică“. 2. Raportul comisiunii de cenzurare și darea absolutului comitetului provizor. 3. Alegerea definitivă a comitetului permanent și a funcționarilor săi pe termen de 3 ani. 4. Fixarea congresului viitor. 5. Indrumări și discuțiuni asupra realizării problemelor noastre. — Comitetul Uniunii.

DIN ZLATNA

CONVOCARE. Conform § 12 din statute, Adunarea generală ordinară a Reuniunii femeilor gr.-or. din Zlatna și jur, să va ținea Mercuri în 21 Maiu st. v. ziua de „Constantin și Elena“ la oarele 2 după amiaz în una din odăile școalei gr.-or. române din Zlatna, la carea se consideră de invitați toți membrii Reuniunii, precum și toți amicii și binevoitorii ei.

Program: 1. Constatarea membrilor prezenți și deschiderea adunării. 2. Raportul funcționarilor despre activitatea reuniunii dela prima ei adunare. 3. Statorirea bugetului pe anul 1914. 4. Revizuirea socotelor și darea absolutului comitetului reuniunii. 5. Debaterea obiectelor înaintate din partea comitetului și a propunerilor din partea membrilor. 6. Achitarea taxelor restante; înscrierea și primirea membrilor noi. 7. Inchiderea adunării.

Zlatna, la 12 Maiu v. 1914.

Aurelia Beșa m. p. Parten. Duca m. p.
presidentă secretar.

Aflind despre aceea că fratele I. Luca trimite carte la redacție, îndată s'au alăturat încă 4 inși, scriind și ei că au pățit asemenea. Iaca și scrisoarea lor:

*Si eu am fost respins, măcar dacă
as ceream eu pe Domni din
Comisie, de bună seamă ar cădea
ci fata obomine din stința
românească.*

*Scrisam eu cu mâna mea,
după Dietet de:*

*Indreș Lehorij
Si eu „Știința”
Si eu „Știința”
Olin Băcăint*

Asemenea eu

*Eftimie Oncoș
din Almasul mare*

Acum ori-ce om, care nu e orbit de șovinism (de ură nesuferitoare) față de acest popor, vede că acești oameni **de fapt știu ce li și scrie!** Că nu scriu așa de frumos, sau după toată ortografia (scrierea fără greșeli), — asta nu are a trage în cumpănă! Pentru așa ceva nu trebuiau oamenii respinși! Hei, citi Jidovi și Unguri de cei simpli nu au scrisoare nici pe departe așa de bună, ca de pildă fratele Luca! Și pe aceia nu i-au respins mustăcioșii și răii la suflet, din comisie!

NOUTĂȚI

Concertul „Doinei” din Turnu Severin, la Caransebeș. Puternicul cor al fraților noștri din Turnu-Severin, condus de maestrul Paulian, va aranja un mare concert în 6 Iunie n. la Caransebeș.

Bănăjenii de mult se pregătesc pentru o frumoasă primire a societății corale „Doina”, și toate semnele de până acum ne lasă să nădăjduim o sărbătoare înălțătoare de inimi pe ziua de 6 Iunie. Programul concertului e alcătuit partea cea mai mare din frumoasele noastre doine, întocmite pentru cor mixt și bărbătesc, ca: „De-o vrea puica”, de Paulian, „Grînele vara se coc” de Vidu, „Lelea cu scurteica verde” de Movilă, „Am umblat pădurile” de Anastasescu, „Foaiete verde de rugoz”, „Jalba norii”, de Vidu și altele.

Concertul se va începe cu: „Simțiri românești” mănunchiul din compozițiile maestrului Vidu, aranjat pentru orchestră de Gr. Constantinescu. Se va cînta apoi „Preține Doamne Dzeule” cor mixt de Muzicescu, „Cîntecul Noptii, de Romagnezi, „Egmout” pentru orchestră (Beethoven), „Doina”, „Se întorc vitejii”, „Cimpoiul”, „Zinele în pădure”, „Incurajarea”, „Cîntec de zori” (Enescu), „Munca” cu soli, „Noaptea”, „Dimineața”, „Rugăciunea” și alte piese alese.

După concert urmează dans. Prețul locurilor: Stal I. 4 cor. Stal II. 3 cor. Stal III. 2 cor. Loc de stat 1 cor.

Indemnăm publicul nostru să participe la acest concert al fraților din Turnu Severin, cari ne dau privilegiul să-i cunoaștem și să le auzim puternicul și disciplinatul lor cor. de sub conducerea maestrului Paulian.

Concert în Hațeg. Reun. rom. de cîntări din Hațeg, invită la

Marele Concert cel va aranja cu concursul Societ. de musica rom. „Doina” din Turnu-Severin (România) în 7 Ian. n. (ziua de Rusalii) în sala cea mare dela școalele civile din Hațeg.

PROGRAMUL

examenelor de vară dela școala capitală gr.-or. rom. din Orăștie.

Marți în 9 Iunie n. 1914.

Dela 7-8½ ore a. m. clasa începătorilor, sub conducerea inv.-dir. C. Baicu.

Dela 8½-10 ore a. m. clasa II-a, inv. de clasă Ioan Branga.

Dela 10-11½ ore a. m. clasa III-a, inv. de clasă Maria Racolța.

Dela 11½-12 ore a. m. gimnastică cu elevii clasei a treia și a patra, instructor I. Fleșeriu.

După amiază:

Dela 3-5 ore, clasa a patra cu despărțămîntul cinci, inv. de clasă Ioan Fleșeriu.

Dela 5-6 ore, cîntări, declamări, cetirea clasificățiunilor, împărțirea premiilor și încheierea anului școlar.

NB. Lucrurile de mână ale fetițelor vor fi expuse spre vedere Luni și Marți, sub durata examenelor, în una din salele noastre de învățămînt.

Orăștie, la 27 Maiu 1914.

C. Baicu,
inv.-diriginte.

Concert în Alba-Iulia. Din privilegiul marelui adunări naționale din 31 Maiu, la Alba-Iulia se dă și un concert artistic din înalt nivel, — prin dna *Veturia Tritean* (cu 2 puncte de program), dl *Ionel Crișan*, (cu 2 puncte) și dl *Ionel Rădulescu*, (2 puncte), iar un punct duet: dna Triteanu cu dl Crișan. Acompaniarea la pian: dl Dr. C. Muntean.

Și acest concert distins, să fie un indemn mai mult pentru lumea din acel ținut, a grăbi să fie pe acea zi însemnată la Alba-Iulia.

Concert artistic la Orăștie. Vestim cu plăcere publicul nostru din Orăștie și jur, ca și din orașele vecine, că în 13 Iunie n. va avea loc în sala Hotelului „Central” de aici, un frumos Concert, aranjat de tenorul *Ionel Rădulescu*, cu concursul marelui noastre cîntărețe D-na *Lucia Cosma*. Suntem siguri că publicul nostru va primi știrea cu plăcere și va lua parte în măsură vrednică.

Programul Concertului se va anunța la timp.

Cununie. Dșoara *Aurelia Goia*, fiica preotului gr. or. român din *Sohodol*, și dl *Gerasim Sicoe*, învățător gr. or. în *Sohodol*, vestesc sărbarea cununiei lor, care va avea loc în 29 Maiu v. în bis. română de acolo. Dorim tot norocul.

○ **Intimplare feroasă.** În comuna *Sereca*, Joi în 21 Mai pe la oarele 9., economul *Ioan Lobonț* a plecat la arat cu femela sa și cu 3 copii, unul de vre-o 7 luni, 1 fetiță de vre-o 2 ani și una de 4 ani. În riu s'a desfăcut (desprins de-olaltă) carul, ieșind cuiul din dricul de nainte, și partea din dărăt a rămas în valuri, cu coșul și cu membri familiei în el. Îndată s'au răsturnat în riu, care era mare pe urma ploilor de pe la noi, și nici tatăl copiilor nu era în stare de a-i mai mîntui, căci el era dus cu partea dinainte a carului. Morariul comunal *Ioan Gruiescu*, cu primejdia vieții a sărit în apă până în grumazi, și a mîntuit întreaga familie. Cele 2 fetițe erau aproape moarte, dară după cîteva ciasuri și-au venit în fire.

Intimplări de soiul acesta au mai fost în comuna noastră, numai și numai din pricina, că primăria nu se interesează de loc să facă podul de lipsă peste riu. Fiind comuna noastră bogată în păduri, nu putem înțelege de ce oamenii nu-și fac un pod, care să le fie de folos, atît locuitorilor, cit și vitelor pe care încă le chinuesc trecîndu le tot prin apă mare, de cîte ori ies la pășune și e riu umflat. — Dorim îndreptarea acestor scăderi. Un locuitor.

Petrecheri.

— Tinerimea școlară din comuna Rușova-nouă, sub conducere învățătoarei S. Ciulei, arazi, în ziua de Înălțarea D-lui, în curtea școlii gr. or. rom. din loc Concert împreună cu Teatrul.

Producțiune teatrală împreună cu dans se va aranja în Crăstior Luni (a doua zi de Rusale), în ospătăria dlui Foltin Oprea. Venitul curat e destinat pentru fondul cultural al bisericii gr. or. din loc.

— Tinerimea română din Cugir invită la Petrecerea cu joc ce o vor aranja în ziua de Rusali în sala „Casinei” dela Werk.

Maiatul gimnaziului din Brad se va ținea în ziua a doua de Rusali (Luni, în 8 Iunie n. 1914) în pădurea „Crișanei”. Taxa de participare după plac, în favorul „fondului morboșilor” dela gimnaziu. Toți binevoitorii școlilor noastre sunt bine văzuți.

Brad, în 25 Maiu v. 1914.

Diracțiunea.

Petru „Fondul Vlaicu”. „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, arangează Duminecă, în 31 Maiu n. în teatrul orașenesc, în favorul fondului Aurel Vlaicu și al darurilor de Crăciun pentru săracii noștri, o producție teatrală. Se joacă: „Un accident curios” comedie în 3 acte de c. Goldoni, localizată de M. Aegea, și „Cum povestea o buinică” dialog de St. Braborescu, predat de d-na Ana Axente și Cornel Axente, apoi „Conul Leonida față cu reacțiunea”, farsă într-un act, de I. L. Caragiale.

— Frumoasa piesă teatrală a dlui Z. Bârsan: „Să face zură”, a ajuns și ea pe urma piesei „Domnul Notar”. E oprită și aceasta de a fi răspândită la noi, și desigur îi vor face și dlui Bârsan proces de agitație, ca și poetului Goga, — cu toată că piesa a apărut în România. Năcazul e, că nu pot pune mâna pe dl Bârsan.

Foile din România de nou oprite. Gazetele din Pesta aduc știri că guvernul lui Tisza iară ar fi oprit intrarea foilor din Țară, în Ungaria. Să știe că Tisza nu de mult, crezând că cine știe ce bunătațe face prin asta Românilor, de care bucuros nu s'ar lăpăda nici dumnealui, — a dat poruncă să nu mai fie pe viitor oprite la graniță ziarele românești, ca pân'aci. Acum să vede că i pare rău de ce a făcut și vine să lingă ce a scuipat odată: oprește de nou intrarea ziarelor din Țară, căci, zice el, foile astea, așijă azi pe Români mai mult ca ori-când, împotriva Maghiarilor, și sunt primejdioase țării.

Dar oare cine-i vina?

Anunț.

Un student român absolvent de 4 clase gimnaziale, din părinți și societate aleasă, caută aplicare în vreo cancelarie românească.

Doritori să binevoiască a adresa Administrației acestei foi.

(1158) 1-1

Institutul diagnostic al doctorului Cozmuța, (aflător în Budapesta VIII. Măria u. 30, la imediata apropiere de clinica centrală. Casă privată cu grădină. Telefon urban: József 42-08), — e *unicul institut în Ungaria*, care se ocupă exclusiv cu constatarea diferitelor morbiuri mai grele și complicate ca: boale interne, de rinichi, de nervi, de piept, de piele, venerice, boale femești și de copii, etc. Institutul, pe lângă instalațiile și laboratoarele medicale, mai are și zece camere mobilate, pentru pacienți, *deci foarte acomodat pentru publicul din provincă.*

Pentru boale de piept și venerice, institutul are secții separate.

Deslușiri și amănunte dă cu plăcere direcțiunea institutului.

(1353) 1-

Primul depozit român de PIANE, PIANINE și ARMONIURI T. Popovici, Sibiu, str. Cisnădiei 7, se recomandă on. public român cu fabricatele esclusiv bune, cu cari s'a aprovizionat în vederea sfârșitului anului școlar. Prețuri mai ieftine ca oriunde. Impachetare și transport gratis. Plătire în rate convenabile.

Ca Român și specialist, proprietarul depozitului roagă publicul nostru de pretutindeni, să l onoreze cu încrederea sa.

Comandele să se facă din bună vreme pentru ca să poată fi rezolvite la timp.

(1339) 4-6

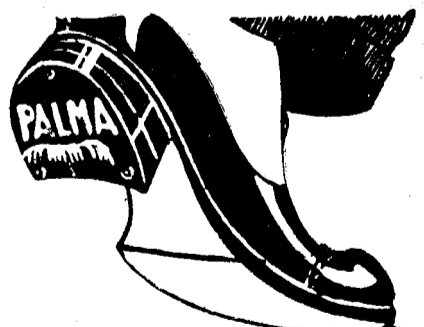
Publicațiune.

„Ardeleana”, institut de credit și de economii din Orăștie, dă în întreprindere zidirea unui local de birou, etc., pentru filiala din Vințul de jos Planul și condițiunile se pot vedea în biroul centralei din Orăștie, înainte de amiază.

Cei ce doresc să ia aceasta lucrare în întreprindere, să se înainteze oferta în covertă închisă, la Centrală, până în 6 Iunie c. nou, la 12 ore din zi. Direcțiunea își rezervă dreptul să dea lucrarea aceluia, pe care îl va afla de mai mare încredere

1-1

Diracțiunea.

„ARDELEANA”
institut de credit și economii, ORĂȘTIE

Aviz.

Cu 1 Iulie c. fructifică depuneri de durată mai scurtă cu

5%

depuneri stabile sub 5000 Cor. cu 5¹/₂%, iar peste 5000 Cor. cu 6%, iar depunerile corporațiilor de binefacere cu 6%.

(1354) 1-1

Diracțiunea.

Anunț de licitațiune.

Primăria comunei Vaidei dă pe cale de licitare zidirea caselor comunale din Vaidei.

Prețul de strigare 15.385 56 coroane.

Cei ce doresc a lua în întreprindere această lucrare, au a depune înainte de începerea licitațiunii, ca vadiu, 10% dela suma de strigare.

Planul, proiectul de spese, precum și condițiunile de licitare, se pot vedea zilnic, în oarele oficioase, la cancelaria comunală.

Licitațiunea să va ținea în 21 Iunie 1914, la 9 ore a. m., în cancelaria comunală

Vaidei, la 25 Maiu 1914.

Alexiu Danilesc, Nistor Petru,
notar. primar.

(1352) 1-3

Anunț. In comuna Vințul-de-jos se află de vânzare din mână liberă o moară de făină plutitoare pe Murăș cu 2 petri, în stare bună.

Doritorii să pot adresa proprietarului

Iacob Voș,

(1157) 1-3 Vințul-de-jos (Alvincz)

Calfă de Compactor.

Legători de cărți să caută, cari să pricepe la „Sortiment și Protocole” pote săși ocupe postul la moment, în compactoria lui

Sabin Solomon

Alba-Iulia

(Gyulafehervár)

(1156) 1-3

Moșie de vânzare.

In comuna Hiria (cercul Uioarei, Marosujvár) e de vânzare o moșie stătătoare din 190 jugăre, din cari cam 140 jug. arător, celalalt finaț, pășune și pădure.

Interesații să se adreseze la:

[1338] 3-3 Romulus Muntean

Alba-Iulia [Gyulafehervár

Maros út 1]

Motor nou de vânzare.

în stare bună, 18/24 put. de cai, minat cu oleiu brut, dimpreună cu întreg arangementul morii. Preț redus. A să întreba la banca

„CRIȘANA”

(1349) 2-3

din Brad.

ATENȚIUNE!

Izvoarele naturale de apă ferbinte 36—37° C, care conține apă minerală, pucioasă, recomandată de medicii experți în contra reumatismului, junghiuri, morbiuri de os, piele și alte morbiuri. Izvoarele să află de pe timpul Turcilor, dar acum s'au arangiat din nou, foarte luxos și cu toate comoditățile moderne recerute, — să vor deschide cu 1 Iunie st. n. a. c.

Băile să află

în Vața-de-jos,

Alvácza (Hunyad megye), într'un jur splendid în alvia Crișului-alb, încunjurat de munții Apuseni, în mijlocul pădurilor cu un parc frumos și cu o climă foarte sănătoasă: fiind apărată de vinturi și praf.

Atit pentru bolnavi, cît și pentru sănătoși loc de distracție foarte acomodat.

Inaintea parcului splendid al băilor să opresc motoarele liniei ferate Arad—Csanád, care circulează de 8-ori la zi.

Muzică bună românească, care concertează zilnic. Culină și beuturi bune cu prețuri moderate. Corespondența în orice limbă. — Abonamente să roagă a se însemna și înainte la Direcțiunea băilor din Alvácza (posta în loc).

(1347) 2-4

Diracțiunea.

O moșie de vânzare.

In comuna Sereca (îngă Orăștie) se află de vânzare o moșie de 10 jugăre, cu o casa, șură și alte edificii economice în stare bună.

Adresa vânzătorului o dă Administrația foii.

(1346) 2-3

Casă de vânzare.

Casa Nr. 48 din drumul Țării, în Orăștie, vis-a-vis de biserica gr.-orientală română, e de vânzare din mână liberă. — Trei locuințe, șură, două curți, grădină mare, etc. — potrivite pentru meserii, economice, etc.

(1247) 8-8

Deschiderea băilor

dela GEOAGIU, comit. Hunedoarei.

Subscrisul avizez cu toată stima on. Public, că deschiderea băilor dela Geoagiu, luate de mine în arindă pe mai mulți ani,

va fi în 1 Iunie n. a. c.

împreună cu

petrecere cu joc.

Singura apă naturală caldă în Ardeal ce are 31°/₁₀ grade Celsius, efectul e fără păreche. Vindecă: reumă, spurc, boale de rinichi, de beșică, stomach și mai ales boale sexuale femești, gălbeneală și anemie.

Pe lângă culina mea excelentă, pentru oaspeții evrei am culină deosebită, în care pregătesc mâncări coșer. — **Am vinurile cele mai bune și bere de Köbánya.**

PREȚURI IEFTINE.

Intreținerea toată, dela 6 cor. în sus! Pentru familii dau cost și în afară de hotel, dus la case, după învoială.

Pentru distragerea on. Public, țin muzică de rangul întâi, loc de tenis, cuștărie și bibliotecă gratuită. Pe săptămână de două ori aranjez petrecere cu joc.

Cerind sprig nului binevoitor onor. public. **Simon Sándor**, arindatorul scălzilor și proprietarul hotelului dela Geoagiu, Algyógy.

Prospecte și deslușiri dau ori-cui prin poștă!
La stația ROMOSZ-ALGYÓGYFÜRDŐ omnibus.

Serviciul cel mai bun și punctuos. — Cele mai ieftine prețuri!

Strămutare de local!

Subscrisul aduc la cunoștința on. public din Orăștie și jur, că cu ziua de **24 April n. mi-am strămutat lucrătoria de pantofărie** din strada Berăriei Nr. 8 (vis à vis de judecătoria), în casele proprii din strada mare a Timarilor Nr. 21 b.

Cu ocaziunea strămutării lucrătoria mea în casele proprii, de aci încolo voi putea face mușterilor mei o **reducere oare-care de preț**, atât la lucru nou, cât și la reparaturi; si-lindu-mă și de-aci înainte, a-l mulțami cu lucru bun și trainic, ca și până aci.

Rog și pe mai departe binevoitorul sprig nului al on. public din loc și jur, — și semnez

Ioan Vărmăgean,
măestru pantofar
ORĂȘTIE, Str. mare a Timarilor 21b

Prețuri reduse la lucru nou și reparaturi!

Atelierul de lăcătușerie

al subscrisului, fost până acum în str. Căstăului din Orăștie, — **l'am strămutat pe Drumul țării, în casele corporațiunii industriale** (în apropiere de școala românească).

Primesc și execut lucrări de **grilajuri, porți de fer, balcoane**, și tot felul de lucru de lăcătuș

Reparez MOTOARE, a căror construcție îmi e deplin cunoscută, eupă-ce am lucrat mai mulți ani în fabrici de motoare.

Prețuri moderate! Lucru repede și solid!
Rog cercetare numeroasă cu încredere!

IOSIF FILIMONESCU
măestru lăcătuș, Orăștie, Drumul țării (în apropiere de școala românească).

(1350) 2-3

Cost bun de casă,
se află, în local ori dus acasă,
la ospătăria fost Vlad, azi alui,
(1259) 9-12 **I. Müller**
(Orăștie, Drumul Țării).

Caut învățacel

Rog pe dnii preoți și învățători, ca cu ocaziunea încheerii examenelor din anul prezent, a-mi îndruma vre-un băiat lăudat priceput avind aplicare comerțului, pentru prăvălia mea de manufactură și alte specii ce se află în comuna Orlat, — preferiți sunt tinerii cari știu și altă limbă străină.

(1348) 2-2 Cu stîmă
George Baciu,
comerc. Orlat, comit. Sibiu.

AVIZ

Subscrisul avind de gînd a mă muta din Blaj, fac de vînzare casele mele din strada mică Nr. 221 unde am hotelul „La strugure“.

E singurul hotel românesc din Blaj și licența e legată de edificiu. Casele au trei sale mari, o culină mare, verandă, un dormitor, trafică de casă, două camere pentru oaspeți, două pivniți, lemnărie, fîntină în curte, etc.

A se adresa la

(1299) 6-6 **Ioan Martin**
proprietar de hotel în Blaj.

2 calfe și 1 învățacel,
se primesc numai decît în prăvălia subscrisei societăți:

„Consum“

societ. comercială în Blaj
(Balázsfalva).
(1351) 2-6

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), **PETRU BENEA**, căci Vă trimite numai **vinuri bune, curate** și pe lângă prețurile cele mai moderate!

Anul 1911. Vinuri vechi:

	Anul	
	1911	1912
Vin alb — — —	82	62
Rizling — — —	86	64
Roșu de Miniș — 1:10	1:00	
Carbenet — — 1:15	—	—

Anul 1913. Vinuri noi:

Vin alb — — —	—50
Rizling — — —	—52
Șiller — — —	—54

Rachle de trevere (comină) K. 1.50.
Rachle de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după litru, în fleri. Vinurile și rachia să expedieze sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. **Vase împrumutate pe timp de 2 luni.** Pentru calitatea vinului garantez:

PETRU BENEA,
proprietar de vii în Șiria
Világos, (Arad. m.).
(1211) 12-

CASSA DE PĂSTRARE (Reuniune) IN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște,
primește depuneri spre fructificare

cu **5 și 5¹/₂ %**

după mărimea sumei și termenul de abdicere.

Darea de interese o plătește institutul.

(1042) 36-40

DIRECȚIUNEA

P. T.

Prima fabrică de cahale și și schamott din Barul-mare (comit. Hunedoarei), își recomandă onoratului public fabricatele proprii, și anume:

sobe de cahală, cămine și mașini (spar-uri) de cahale, în toate mărimile și colorile, în stil antic sau modern. Pentru lucru bun și material rezistent focului, fabrica primește garanță deplină pe cinci ani!

Căptușire de pereți cu cahale, și vane de scaldă din plate veritabile de faianțe, — precum și reparări de tot felul ce privesc această branșă, să primesc pe lângă prețuri moderate și executare repede.

Asigurăm pe toți de serviciu punctuos și solid și rugăm să fim onorați cu comande.

Cu toată stima:

(1291)7-10

Prima fabrică de cahale și schamotte
din Barul-mare (Nagybaár), (comit. Hunedoarei).

Dacă toate le-ai cercat

dacă în toate te-ai înșelat,
atunci cumpără-ți o sticlă de
SPIRT SĂRAT „HUNGARIA“
singurul adevărat și singu-
rul care la expoziția din
Paris a câștigat cel mai mare
premiu: „Grand Prix Paris“.

Vinzător principal:

CORNEL DEMETER,
apotecar în Orăștie.

Se capătă și în prăvăliile mixte și
în toate farmaciile din țară.

(1150) 20—26

**Linia de navigațiune Triest
Austro-Americană**

Circulație directă de vapoare
de poștă din

Triest

la

Newyork și Canada

Biroul:

Budapest VII. Thököly-ut 2sz.

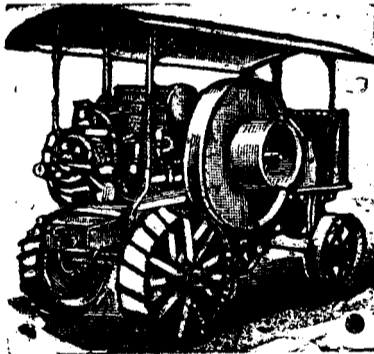
și la următoarele granițe:

Csáktornya: în apropierea gării,

Fiume: Via Negozianti 5.

(1278) 9—40

Cele mai bune și de încredere:

Garnituri de îmblănit cu motor,
mergând de sine;

Sfărmitoare de petri mergând
de sine;

Firez și mașini de spălat, mer-
gând de sine;

Motoare de benzin, gaz ori
oleu sugativ.

Arangieri de mori.

Pluguri cu motor, ce pot fi folo-
sosite și la mașini de îmblănit și trans-
portare de poveri. —

la: **KELNER & SCHANZER**
Budapest, Kálmán u. 3.

Rugăm numai întrebări și cereri
serioase. (1317) 5—10

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit
leac contra tusei

KAISER

Caramele

pectorale

cu cel „3 brazi“.

Milioane de înși le folo-
sesc în contra

TUSEI

răgușelei, a guturain-
lui, a flegmei și a
tusei măgărești.

6100 de atestate autentic.
de not. publ., scrise
de medici și particulari, ga-
rantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un
gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20
și de 40 fileri, și în doze de
40 fileri:

în Orăștie la Apoteca N.
VLAD (Demeter),

în Dobra la Apoteca W.
UNBERATH,
și în alte apotece.

Acoperiți de coperișe și invalidați
de părți din ardesia

Eternit

sculele de reparatură

**NUMAI ATUNCI
ADEVĂRATĂ DACĂ
ESTE PROVĂZUTĂ
CU CUVĂNTUL
Eternit**

**FABRICELE-ETERNIT
LUDOVIC HATSCHEK
BUDAPEST
VI. ANDRÁSSY-UT 33.
Fabrica: NYERGESUJFALU**

**CEREȚI
MUSTRE ȘI PREȚ-CURRENT.**

Depozit în Orăștie, la: Magazinul de lemne C. Baicu!

(1319) 5—10

Singurele băi (șcalde) și ape minerale românești în Ungaria.

Băile dela Sângeorzul-Român (Oláhszentgyörgy, Besztercze-Naszód megye)
cu apele minerale „HEBE“.

La poalele munților nordici ai Transilvaniei, în o vale romantică cu climă
subalpină, se află comuna curat românească Singiorgiul român, în a cărei
proprietate sunt izvoarele de apă minerală, care în comerț poartă numele
de „HEBE“. — Apa „Hebe“, pentru cantitatea mare de carbonat de sodiu,
clorure metalice și acid carbonic ce conține, ocupă loc de frunte între cele
mai renumite ape minerale din Europa. Se întrebunțează ca cură de beut
cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și in-
testine, la constipație cronică, la iperemie de ficat, la disolvarea pietrilor de
beșică, biliare și de rinichi, la emoroide, la benoragie și catare de mitră.

Ca bae (scaldă) influențează minunat resorbirea exudatelor pleuritice,
peritonitice, parametritice, etc., precum și deosebitele boale de piele.

Băile se deschid la 15 Maiu st. n.

O mulțime de odăi cerăspunzător mobilate, stau la dispoziția publicului
cu prețul de 2—5 cor. la zi, în hotele și vile.

Înainte de sezonul mare, dela deschidere până la 15 Iunie, și după se-
zonul mare, dela 25 August până la 30 Septemvrie, atit la băi cit și la odăi
se dă o reducere de 30%.

☉ ☉ Bucătărie foarte bună și ieftină. ☉ ☉

Onoratalui public îi stau la dispoziție: jurnale, bibliotecă, piano și tenis.
Parc și alee (promenadă) pe terenul băilor. Locuri de excursiune în înalții
munți din vecinătate. — Muzică permanentă.

Prețul unei băi calde de clasa I. K 1-20, de clasa II. 1 cor.

Calea ferată are stațiune în loc, unde în ori-ce timp stau trăsurile co-
mode la dispoziția onor. public.

Prospecte trimite franco!

Direcțiunea băilor.

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acții cu-
rat românească „HEBE“. — Președintele direcțiunii: Dr. Teodor Mihali.

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de societ. pe acții
curat românească „HEBE“. — Președintele direcțiunii: Dr. Teodor Mihali.

(1341) 3—8

Pentru economi!

Pravuri de îngrășat porcii, vitele cornute, cai, oi și capre, 1 pachet 60 fil. — Leacuri contra călbezei la oi. 60 fil. O porție de aceasta ajunge numai pentru o oaie Pentru vite mari 2 cor. — Pravuri pentru ouatul găinilor, 1 pachet 30 fil. — Pravuri contra cloțanilor și a șoarecilor, 60 fil. — Unsoare galbină pentru păduchi la vite, 1 cor. — „CHEAG“ pentru închegarea laptelui la prepararea brânzei 1 doză 1 cor. Ajunge pentru 600 litre lapte. — Comandele de 6 cor. să trimit franco. Scriați legibil adresa. Toate acestea să capătă dela: **CORNEL DEMETER, apotecar în ORĂȘTIE (Szászváros).**

Redactor resp.: Cornel Muntean.

Editura și tiparul Tipografiei Nouă I. Moța, Orăștie.

Cornel Muntean